

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu
se primesc. Manuscripte
nu se retrimet.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max Augenfied & Emeric Leoner.
Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelks Nachf. Anton Oppelik.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o colônă 6 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarită și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o
seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXI.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la tôte ofi-
cile postale din întru și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Tergel Inului Nr. 30, etagiu
I. Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un esemplar 5 cr.
v. a. séu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 100.

Brașov, Joi 7 (19) Maiu.

1898.

Creditul de 30 de milioane.

Ceea-ce s'a petrecut în ședința de Luni în sinul comisiunei pentru armată a delegațiunei ungare ilustră în mod fórte viu starea de ađi a dualismului și a constituționalismului din monarchia noastră.

Este o adevărată fatalitate pentru dualism, că instituția delegațiunilor devine din an în an tot mai neînțeleasă, mai neînsemnată și mai nepopulară. Și este tot-odată o fatalitate pentru constituționalismul acestei monarchii dualiste, că delegațiunile, ca instituție de control asupra afacerilor comune și a bugetului lor, devin din an în an tot mai mult o simplă mașină de votare.

Casul despre care vorbim este cu atât mai grav, cu cât se tractează de estra-ordinare sarcini, ce din nou se încarcă pe neașteptate în spina contribuabililor. E vorba de creditul suplementar de 30 de milioane, ce-l cere guvernul comun.

Ministrul de război și ministrul comun de finanțe au făcut în numita comisiune împărțirii pentru motivarea acestei cereri. S'a decis însă, ca împărțirile făcute să fiă ținute în secret și astfel nici chiar plenul delegațiunilor nu va afla pentru ce i-se cere să voteze acele multe milioane, cu atât mai puțin vor afla însă atunci contribuabilii pentru-ce trebuie să le plătescă.

Numai atâta a resuflat, că aceste 30 de milioane s'au și cheltuit în cea mai mare parte pentru cele ce s'au procurat și pentru pregătirile ce s'au făcut pe sêma armatei și în scop de apărare.

Aceste cheltueli s'au făcut, pe cum se asigură, pe timpul izbucnirii războiului greco-turcesc, când era așa mare temerea de-o conflagrațiune în Peninsula-balcică. Guvernul comun a cheltuit milioane în tăcere, n'a conchiămat delegațiunile în sesiune estra-ordinară, ba a tăcut chiar și în sesiunea ordinară din

anul trecut și acum vine deodată cu pretensiunea.

Orî-ce s'ar dîce, dér acest mod de procedere nu este nici decum de natură a deștepta încredere în esecutarea neștirbită a dreptului budgetar din partea delegațiunilor. Ce constituționalism mai pôte fi acesta, când în urma unor împărțirii în comisiunea alêsă de delegațiuni, se presentază nisce cereri de credit atât de mari delegațiunilor și acestea le votază cu ochii închiși fără să scie ce și pentru-ce votază?

Ađi sunt 30 de milioane ce se pretind, la anul ver fi îndoit mai mult, mai ales, că vine la rând și pentru Austro-Ungaria problema spoiriei flotei sale. Unde vom ajunge pe calea acêsta? Absolutismul n'ar fi avut cutezarea de a ridica deodată pretensiuni atât de colosale.

Și cu tôte astea este sigur, că creditul suplementar de 30 de milioane, cerut de guvernul comun, va fi votat de majoritatea delegațiunei ungare, orî cât de mult s'ar opune membri opoziționali, cari sunt însă puțin la număr.

Nici nu pôte fi îndoială despre acêsta. Banffy cu tôte ceta lui de mameluci are o problemă, care trebuie să și-o implinescă, decât vreau să se bucure și mai departe de lumea albă a cărmuitorilor. Incolo pot să și continue nestinghiriți politica lor de maghiarisare, de terorizare și de prigonire înăuntru.

Dér un lucru li-se cere necondiționat: să voteze pe nevedute și pe neauđite ceea ce li-se cere din partea miniștrilor comuni de esterne, de război și de finanțe.

3 (15) Maiu și terorismul unguresc.

Cât de mare terorism s'a eserciat din partea stăpânirii, ca să se impedeze serbarea ăilei de 3 (15) Maiu, se pôte vedea mai bine din cele ce s'au petrecut în ziua acêsta în Blasiu.

S'a întemplat de astă-dată, ca 3 (15) Maiu să cadă tocmai Dumineca și credeam cu drept cuvânt, că cu atât mai mult servicul divin, ce se va face în biserică, va fi amêsurat serbării narelui eveniment în viața poporului nostru, care s'a petrecut înainte cu 50 de ani în incinta catedralei din Blasiu și pe teritoriul și câmpul acestui orașel. Dér, precum aflăm, la Blasiu s'a celebrat s. liturgiă simplă, ca în orî-ce Duminecă, fără rugăciuni de amvon, fără parastas și fără amintiri și cetanii de morți? Archiepiscopul și Metropolitul n'a servit în biserică, precum se credea, dér a asistat la liturgiă. Un raport al foilor unguresci spune, că în tot timpul s. liturgii Metropolitul a stat în altar.

Tinerimea română școlară a fost la biserică, ca în tôte Dumineca, dér n'a cântat în cor, ca altă-dată.

Foile unguresci au mai adus școirea, că i s'a interđis tinerimei școlare de-a eși pe strade în ziua de Duminecă. Acêsta este adevărat; dér nu numai tinerimea școlară, ci nici preotii și profesorii nu s'au vedut pe stradă, séu în loc public; nici chiar a doua zi, Luni, nu s'au arătat; chiar și Casina Română a fost golă.

Așa de mare a fost presiunea și terorismul, ce s'a eserciat asupra Blășenilor, și și de astă-dată cuvântul de spaimă a fost pericolul, de-a nu se închide gimnasiul.

Precum am mai amintit în revista de ieri, fisolgăbirul a interđis cercetarea localurilor publice dela 11 ore din nopte incolo. El a chiămat încă Sâmbătă pe toți otelierii și birtașii din Blasiu la densus și li-a dat poruncă, ca trei ăile de-a rândul, Sâmbătă, Duminecă și Luni, să închidă localurile lor la 11 ore sêra, căci la din contră vor fi aspru pedepsiți. Dér étă ce s'a întemplat: Sâmbătă sêra se adunară Românii la „Univers“ la o sêra de cunoscință, cum-se dîce. La 11 ore li-s'a spus, că trebuie să părăsescă localul. Tot acolo se afla însă fisolgăbirul cu oficerii, cari au rămas în restaurant și au petrecut acolo cu musica până la 2 ore nopte. Așemenea s'a întemplat și în ăilele următoare.

Din tôte acestea se vede lămurit, în ce grad s'a esercitat presiunea și terorismul din partea stăpânirii și a organelor

ei. Ca să se pună vêrf la tôte ordinele și amenințările, s'au trimis la Blasiu două companii din regimentul de infanteriă nr. 82, un escadron de husari și 63 de gendarmi, miliția stând sub comanda unui locotenent-colonel.

Aceleași măsuri teroristice s'au luat pretutindenea în ținuturile luate de România. Culmea terorismului însă s'a eserciat asupra archierilor noștri înșiși. Aflăm, că toți episcopii noștri au fost provocați să dea circulare în contra serbării amintirii ăilei de 3 (15) Maiu în biserică. Un astfel de circular s'a trimis și de către Metropolitul din Blasiu protopopilor din archidieceșă, împărțându-le ordinul ministrului.

E cunoscut până ađi textul circularelor episcopului din Gherla (ce l'am publicat deja), apoi a circularei episcopului gr. cat. din Oradea-mare și a Metropolitului dela Sibiu.

Semne de tot triste și dureroșe ale vremilor de umilire, ce le străbatem.

Persecuții pentru 3 (15) Maiu.

Nici-odată sistemul spionajului pus la cale de guvernul unguresc nu s'a valorat atât de tare, ca în ăia de 3 (15) Maiu a acestui an. Pretutindenți s'au luat cele mai aspre măsuri de-a spiona mișcările Românilor și din mai multe părți avem informațiuni sigure, că chiar și în biserică Români au fost spionați Dumineca trecută prin detectivi de-ai poliției secrete.

Urmarea este, că din nou s'a mânăta apa pe mōra spionilor și denuncianților de tot felul, cari, în lipsa de alte informațiuni, au început să grămădescă colōnele foilor unguresci cu minciuni și sciri de senzațiă. Numai acestui general sistem de spionaj aplicat față de Români este a-se atribui, că foile unguresci aduc colōne întregi de raporturi telegrafice despre serbarea ăilei de 3 (15) Maiu în tôte unghiurile țerii luate de Români.

E de prevăduț, că denunciarile puse la cale din acest incident vor servi autorităților unguresci, ca un pretext bine venit pentru de-a porni nouă persecuții în contra Românilor. Inceputul vedem, că s'a și făcut

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Scrisori din Italia.

Nenumitei prietene.

IV.

Intăia eră de fum.

— St. Gotthard, Milano, Genova. Riviera, Monte-Carlo, Nizza. —

(Urmare.)

Décă percurgi Riviera ai la stânga, une-orî în apropiere de un stângen abia, marea, ér la drépta se înșiră pe deluri zidite locurile vestite de cură San-Remo, Mentone și alte multe, ale căror nume nu le mai țin minte. La Ventimiglia pășesc pe terenul principatului Monaco, a celui mai fericit stat din lume, și după câte-va minute trenul se opresce la Monte-Carlo, cel mai splendid punct de pe întregă Riviera.

Natura a fost darnică ca nicăiri aici cu bogățiile ei și cu peisajele romantice.

Ceea-ce n'a putut da natura în desăvirșire, a creat mâna omenescă, făcând din acest loc adevăratul Paradis pământesc. Unde stâncă golașă a muntelui producea monotonie vederii, ađi zac vilele cele mai frumoșe, nisce cap d'opere arhitectonice, în mijlocul parcurilor celor mai bogate. Tot ce spirital omenesc a putut inventa, ca să ușureze traiul, e aplicat aici. Teatrul din Monte-Carlo e tot atât de vestit, ca și cele mai mari teatre ale lumii; picturile din casină sunt esecutate de măestrii de primul rang. La tot pasul se deschide vederii o privelisce nouă, surprinđătoare, la tot pasul te îmbată parfumul altor flori și nicăiri, ca aici, nu auđi atâta musică.

Și în mijlocul, orașului stă „Casina“, ca și un demon în Paradis. Ér femeia nicăiri nu e atât de mult Eva, decât în Monte-Carlo...

Am numit „era de fum“ vremea în care viețuim, pentru-ca să o pot caracteriza în contrast cu cele-lalte ere, despre care îți voi vorbi, printr'un singur cuvânt.

Fumul e luat ca *pars pro toto*, având să stea ca reprezentant al tuturor invențiunilor moderne, și l'am ales pentru-că dela Lucerna până la Nizza fumul sutelor de tunele își insuflă mai mult respect.

Să-ți inchipuesci acêstă eră împărțită în două părți. Pe una stă scris anul 1898, ca cel din urmă punct la care am ajuns, și pe care am percurs-o prin Milano și Genua, ér pe cealaltă parte inchipuesce-ți drept titlă cuvintele: „*fin de siècle*“. Nu cunosc nici o combinație de vorbe atât de puține, care să esprime atât de mult, ca acest „*fin de siècle*“. Tôte goliciunea vieței fără idealuri, de ađi, se cuprinde în vorbele acestea, și nicăiri nu cred, că vei găsi reprezentanți mai desăvirșiți de ai lor, decât la Monte-Carlo.

Aici e locul, unde omul obosit de viața cea anevoioșă și agitată, pe care am întelnit-o pe galeria Vittorio Emanuele, vine să se recreeze, să și petrecă. Aici afli cele mai tipice figuri de enervați, cărora la tot pasul le trebuie altă musică și alt

parfum și cari au lipsă de un joc atât de puternic, ca cele din „Casina“, pentru-ca să le mai irite nervii cei tociți și să-i scotă din apatia și blazarea în care o duc; nicăiri nu întelnesc, ca aici, pe egoistul materialist și pe scăpătatul desnădăduț; nicăiri nu sunt atăția tineri bătrâni și bătrâne tinere, ca în Monte-Carlo.

Și întreg Monte-Carlo, tôte lumea adunată aici de peste nouă mări și nouă țeri, alergă acolo, unde Palmierii sunt mai umbroși, unde ficusii sunt mai înalți, unde parcurile sunt mai îmbătătoare — la Casina. Intri numai ca să veđi cum se jocă, să auđi musică, căci intrarea e liberă. Dér cu litere nevedute stă scris pe pomposul frontispiciu: „*Lasciate ogni speranza, voi che'ntrate!*“ Intrarea e liberă, dér când ești, ești și mai liber... de parale.

Tôte nêmurile de ômeni sunt adunate aici. Printre elegantele vorbe franceze auđi „o yes“-ul caracteristic al Englesilor și Americanilor; printre cuvintele sonore ale Italianului auđi sisăitōrea polonă séu

deja cu vrednicul preot român din *Doştat* în comitatul Albei-inferioare, Ioan Albon, fost înainte preot în Velcheriu. Acest preot a fost escortat Luni seara în 4 (16) Maiu de trei gendarmi la Alba-Iulia, unde a fost arestat peste noapte, er în ziua următoare a fost dus între baionetele gendarmilor prin târg, spre mai marea mîhnire a poporului și între batjocurile canaliei de pe strade, la tribunal, fiind acusat, că ar fi comis delictul de „agitațiune” în biserică.

Va să dîcă această revoltătoare insultă și batjocură 'i s'a făcut preotului român înainte de a fi fost măcar ascultat. Ajunge un pretext, fiă de sorginte ori cât de mișelăscă, pentru-ca gendarmii să comită asemenea fapte cu preoții români.

3 (15) Maiu și pressa maghiară.

Numai ieri pressa maghiară jubila, că serbarea memorabilei zile de 3 (15) Maiu 1848 a făcut un „fiasco” și cu nebună bucurie vestia în lume și țără, că la Blasiu nu s'a făcut nimic de Dîmne ajută, din cauză, că „fisolgăbireul de acolo a sciut, prin miliție și gendarmi, să înăbușe ori-ce fel de manifestații.”

După 24 de ore însă părerea acestei presse, — care se hrănesce din scandal și din cele mai isbitore mistificații — s'a schimbat. Ea bucină urbi et orbi, că cu tôte măsurile luate de organele guvernului în tôte ținuturile locuite de Români, totuși „Valahii au serbat pretutindeni pe 3 (15) Maiu, jubileul de 50 de ani al acelei zile, când ei în adunarea dela Blasiu au rupt'o cu Ungaria și ca inimici s'au sculat contra Maghiarilor” („Bud. Hirlep” dela 17 Maiu.)

Foile unguresci, fără deosebire de colóre politică spun, că Români au demonstrat în această zi contra Ungurilor „în biserică și prin banchete.”

Ele sciue să ne spună, de pildă, că la Blasiu a fost un mare banchet și o „adunare secretă” și, minunea minunilor „Valahii” au cutezat „să încoroneze statua lui Bărmuțiu” — care, în trecăt fiă dis, nu există decât în bolnava fantasiă a gazetarilor unguri.

În *Lugoș*, ne spun aceste foi, tinerimea dela școle „a arangeat o mare demonstrații” și banchete în multe locuri.

Mai interesant e, ce scriu despre modul cum *Români din Brașov* au serbat ziua de 3 (15) Maiu. „Români de aici — dîce „Budapesti Hirlep” — au arangiat ieri (Duminecă) demonstrații în mai multe locuri. Intrăgă românimea a cutrierat stradele în costum național de gală, nescopționând nici femeile. Fiind că purtarea colorilor naționale este oprită, Români din Scheiș purtau pe pălării panticii singuratece albastre, roșii și galbine. Au fost în câteva locuri și petreceri cu joc, unde s'au produs jocuri naționale valahe și s'au cântat cântece naționale.”

Minunat!

câte un „net” al îndulcitei rusesci, câte un „verdamm’t” al Neamțului său un „teremtete”, care-ți rupe timpana urechii. Și românește am auzit vorbindu-se, său mai bine dîs suspinându-se, căci boierii cam perduseră.

E o învălănașală generală în sala primă. Aici să recrează fumându-și țigara cei-ce au jucat, aici istorisesc Francesul de „malheur”-ul său, Neamțul de „Pech”-ul avut, și toți numai denen oroc. Om care să fi eșit cu câștig aici, n'am întîlnit, căci cei-ce câștigă jîcă mai departe până-ce perd tot și perd și din pungă.

Când intri în sala primă de joc, deja nu mai auzi decât șopte. Aici nimeni nu mai vorbește tare, toți să înțeleg prin semne și prin șopte. Dér nu numai graiul, ci ômenii înși-și sunt alții aici. Nicăiri nu mai întîlnesci fețele acelea ostenite, ca mai înainte, aici ochii tuturor scilpesc, ca și când aurul cel mult de pe masă s'ar oglinda în pupilele lor, patima le desfi-gurază tuturor fețele.

(Va urma).

Dér la *Oradea-mare* ce a fost? Dér la *Hateg*, *Alba-Iulia*, *Sibiu*, *Beiuș* etc? Tot așa ca la Brașov și Blasiu. Ba unele dintre foile șoviniste sciue să spună, că la *Alba-Iulia* „Valahii au silit pe bietul lăutar *Koka* să cânte cu musica lui cântece valahe, pe care le au ascultat cu capul descoperit, cântând și ei în cor revoluționarul *Deșteaptă-te Române*.” Er ca pupază pe colac, foile unguresci își îndopă cetitorii cu minciuna, că tinerimea dela *Beiuș* a făcut o mare demonstrații, și acesta o spun de sigur numai cu scopul infernal de-a atrage luarea aminte a strașnicului *Wlasics* asupra școlilor românești de acolo

„*Pesti Napló*” scrie, că tot așa s'a întemplat și în comunele românești din *Câmpia Ardealului*.

Etă dér, că pe când mai ieri pressa opozițională și budgețivoră ungurăscă ne satirisa scriind, că Români ar fi rămas cu totul pasivi și nesimțitori față de memoria marelui zile a redeșteptării noastre naționale, ađi însăși ea vine și constată, că ziua de 3 (15) Maiu a fost serbată în tôte părțile locuite de Români. Serbarea această însă o presentă în colori cu totul false, vrînd cu ori-ce preț s'o reducă la demonstrații pe strade și la alte bazaconii clocite în creerul bolnav al raporturilor și scribirilor veninoși dela această pressă.

Altfel nici nu pot scrie, căci ura și fanatismul lor le au întunecat mintea și le-au atrofiat simțul adevărului.

Tratările pentru pact se continuă. Nesfîrșita melodiă se cântă mai departe, dîce „Bud. Tagbl.”. Astăđi au conferit din nou asupra problemei pactului miniștrii președinți *Thun* și *Banffy*, și miniștrii de finanțe *Kaizl* și *Lukacs*, dér se pare că n'au ajuns nici măcar cu un pas mai departe înainte. Atăta e sigur, că tratările verbale între deputațiile cvotei vor rămân fără rezultat. Ce va face guvernul după-ce nici de astă-dată nu se vor pute uni asupra cvotei, este un secret. De sigur va trece și vara, înainte de ce guvernul va da pe față planurile sale, er la tîmnă va urma neapărat răfuiala parlamentară, care nu se va pute amăna mai mult.

Din delegațiunii.

Tóta pressa din monarhia se ocupă viu cu creditul suplimentar de 30 milioane fl. ce l'a cerut ministrul comun de resboi pentru armări.

Asupra acestui credit s'a discutat și în subcomisiunea pentru armată a delegației ungare, ținută la 16 l. c. sub președinția lui *Aug. Pulszky*. Din partea guvernului comun era de față ministrul comun de externe contele *Goluchowski*, ministrul de resboi *Kieghammer* și cel de finanțe comun *Kallay*. Din partea guvernului unguresc: br. *Banffy*, *Lukacs* și br. *Fejervary*.

Ședința subcomisiunei a fost confidențială, din care cauză ministrul comun de finanțe și-a făcut raportul său în mod confident, tainic, fără ca motivarea creditului să aibă caracterul publicității.

După raportorul *Münnich*, a luat cuvîntul *Horanszky*, care combătut procedura de a-se tînu adevăratele motive ale cererii creditului, procedura, care după dreptul constituțional nu pôte susține critica.

Lui *Horanszky* 'i răspunde ministrul-președinte br. *Banffy*, care dîse între altele: Recunosc, că guvernul unguresc a luat asupra-și conscient o mare răspundere, când a luat solidaritate cu dispozițiunile ministrului de resboi, mai ales din acel punct de vedere, că cheltuelile prevădute nu le aduce înaintea delegațiilor în cadrul budgetului, ci în formă de credit suplimentar. Recunosc și aceea, că formei constituționale ar fi corăspuns numai atunci, decă îndată-ce s'a convins despre iminenta necesitate a cheltuelilor, ar fi convocat spre acest scop delegațiunile pe timp estra-ordinar. Însă sunt cauze, pentru cari a trebuit să ne abatem dela acest mod al cererii creditului, cauze pretinse de interesele politice și economice ale țării. Ministrul *Banffy* se provocă apoi la complicațiunile, cari

abia decă s'ar fi putut încunjura, când acest credit suplimentar l'ar fi cerut guvernul în ast-fel de timp, când nu s'ar fi putut încunjura un efect stricăcios.

Hegedus S., spriginind declarațiile lui *Banffy* dîse, că cele spuse de ministrul comun și de ministrul-președinte sunt de așa natură, încât motivează sumele cheltuite. Propune apoi, ca guvernul să recunoscă, că această procedură lovesce în dreptul de a stabili budget, însă a desvilit în fața subcomisiunei acele împrejurări forțate și urgente, din a căror cauză s'a decis, în interesul bine priceput al monarhiei, a primi acest credit.

După-ce luară cuvîntul contele *Keglevich*, *Horanszky*, *Rado*, *Banffy* și *Miklos Odön* — președintele *Pulszky* a pus la vot primirea creditului și majoritatea l'a primit.

Intrăgă pressa ungurăscă, opozițională chiar și unele foi guvernamentale, nu e mulțămită de loc cu primirea acestui credit. Cea mai mare parte din această pressă o combat pe tema, că nu stăm în fața unui resboi pe continentul european, ci ađi amenință mai mult resboiele pe mare; monarhia noastră însă nefiind putere maritimă, n'are nici cauză de a-se impacienta și de-a vota credite estra-ordinare atât de mari, tocmai acum, când situația ei financiară nu este din cele strălucite.

Ungurii sunt superați mai ales din cauză, că ei nu sunt întrebați în cestiuni atât de grave și că acest credit de 30 milioane este numai o anticipare a creditelor mari în viitor — dór nu de gēba în cerurile militare se vorbește mereu numai despre puscă, tunuri, corăbii de resboi și căi ferate strategice. Lor nu le trebuie de acestea, ei au nevoie de „consolidare interioară” și de întărire „pe terenul economic”.

Pact între Austro-Ungaria și Rusia?

Diarul „*Frankfurter Zeitung*” surprinde lumea politică cu publicarea textului unui pact, ce dîce că a fost încheiat anul trecut între monarhul nostru *Francisc Iosif I* și Țarul *Nicolae II*. De-odată cu această sciure însă sosesc și desmintirea ei.

Etă anume că se telegrafiază din *Frankfurt de Maina*:

„*Frankfurter Zeitung*” publică pactul, ce a fost încheiat în *Aprilie 1897*, cu ocaziunea vizitei monarhului *Francisc Iosif I* la *Petersburg*. Pactul e subscris de împăratul *Francisc Iosif* și de Țarul *Nicolae II*, fiind contrasemnat de conții *Goluchowski* și *Muraviev*. Pactul durează dela 1 Maiu 1897 până la 1 Maiu 1902, și la cas, decă nu va fi denunțat în scris cel puțin cu 6 luni înainte de expirarea acestui termen, el are valóre încă pentru trei ani.

Scopul principal al pactului este susținerea păcii și ordinii în Peninsula-balcanică și asigurarea statului quo în actuala stare de posesiune. Pentru acest scop părțile contractante au împărțit Peninsula-balcanică în două sfere de interese, avînd fiă-care sferă cercul său mai îngust și mai larg.

În sfera mai strînsă de interese a *Austro-Ungariei* cade *Serbia*, er în sfera mai largă partea nordică a *Macedoniei* în liniă aprôpe directă până la *Vrania*, apoi *Albania* cu excepțiunea cercurilor, cari se mărginesc cu *Macedonia* în părțile sud-ostice.

În sfera mai strînsă de interese a *Rusiei* se vine *Bulgaria*, er în sfera mai largă posesiunea imperiului otoman, ce cade spre răsărit dela sfera mai largă de interese a *Austro-Ungariei*.

Ambele puteri contractante se obligă de-a veghia în sfera lor de interese, ca să nu se ivescă încurcături resboinice și să impede ori-ce agitațiune atât în *Serbia*, cât și în *Bulgaria*, prin care s'ar periclita pacea. În scopul acesta atât una, cât și cealaltă dintre marile puteri va interveni în sfera proprie; decă însă dinainte se vor înțelege la olaltă, vor întreveni ambele în comun, și de cumva întrevinerea lor ar rămân fără

resultat, și *Serbia* ori *Bulgaria* ar voi totuși să provôce încurcături resboinice, în acest cas aceea dintre puteri, la a căreia sferă de interese aparține turburătorul ordinei, are dreptul de a interveni cu puterea armată pe cheltuiala statului respectiv.

Acest pact a fost comunicat Germaniei în tôte estensiunea sa; Italiei încă 'i s'a comunicat, însă numai cu excepțiunea punctului privitor la *Albania*.

Imediat după publicarea textului acestui pact în „*Frankfurter Ztg.*” atât dela *Viena*, cât și dela *Berlin* s'au trimis telegrame oficiose, prin cari se declară, că totul este o născocire și că menționatul pact nu există nici în forma comunicată de „*Fr. Ztg.*”, nici în altă formă, nici verbal, nici în scris. Decă s'ar da deplin creșmînt acestor desmintiri, atunci ar urma, că pôte să ese de unde-va fum și fără a esista foc, ceea ce însă proverbul român nu admite.

Neutralitatea României. „*Monitorul Oficial*” publică următoarele: În urma comunicărilor primite dela guvernele Republicei Statelor Unite ale Americii de Nord și a Regatului Spaniei, se publică următoarea declarațiune, aprobată de M. S. Regele:

„Guvernul M. S. Regelui României aduce la cunoscînța tuturor, că el va observa cea mai strictă neutralitate pe timpul resboiului dintre Spania și Statele Unite ale Americii de Nord.

„Guvernul M. S. Regelui aduce în deosebi aminte cu această ocaziune tuturor cetățenilor Regatului că, conform de declarațiunei de mai sus, ei trebuie să se abție de ori-ce acțiune, ce ar puté fi considerată ca ostilă unuia din Statele beligerante, și că anume le este interdis prin lege a-se înrola sub ori-ce titlu în armatele lor, precum nu le este iertat de a contribui la înarmarea său la echipamentul unui vas de resboi.”

SCIRILE ZILEI.

— 6 (15) Maiu.

„*Alarmă*” în *Blasiu* la 3 (15) Maiu. Se sciue, că în zilele aceste a fost concentrată în *Blasiu* multă miliție. Duminecă seara în 3 (15) Maiu s'a întemplat — după cum aflăm — un incident hăzliu. Unui membru trimbiș din orchestra pompierilor, ce ia venit în minte ce nu, a început în seara aceea să sufle alarmă în trimbișă afară în curte. Miliția, detașată în satul învecinat și forțe apropiat *Veza*, a auzit trimbișă și etă-i în timpul cel mai scurt pe soldați alergînd în fugă mare în frunte cu căpitanul spre *Blasiu*. Sosind în piață au vădut, că n'a fost un semnal serios, ci numai un exercițiu de trimbiș și s'au întors înjurând, prin glod și prin ploie.

M. S. Regina României plecă la 11 Maiu la *Neuwied*, la *Augusta*. Sa mamă, princesa *Maria de Wied*. Maj. Sa duce la *Neuwied* bogata și splendidă colecțiune de păpuși, cari representă tipurile de costume țărănesci din *România* și care vor fi espuse și vîndute la *Neuwied* cu ocazia unei festivități de caritate. Suverana, înainte de a-se întorce în țără, va visita, cam pe la 22 Maiu, esposiția națională organizată la *Viena* pentru iubileul de 50 de ani de domnie a M. S. Impăratului Austriei. La sfîrșitul lunei Maiu, Suveranii vor pleca la *Ragaz*, unde vor petrece luna Iunie.

Proces de pressă. „*Tribuna Poporului*” din *Arad* publică în fruntea numărului său de ađi actul de acuză în procesul ce i-s'a intențat de cătră procuratura din *Oradea* mare pentru articolul „*Vremea s'a implinit*” publicat în Nr. 227 dela 10 Decemvre 1897. Acusat de „delictul agitații” este d. *Aurel Trif*, care în firul investigațiunei „s'a eruat a fi responsabil”.

Episcopul rom. cat. *Majlath* în *Brașov*. Cu trenul accelerat dela 2 și 10 m. a sosit în *Brașov* episcopul romano-catolic dela

Alba-Iulia, *Majlath*, care a venit aici în scop de a face vizitațiune canonică. La gară i-s'a făcut frumoasă primire.

Conjurația socialistă. Din *Becicherecul-mare* se scrie, că în comuna *Boka*, — unde la 1 Maiu s'au făcut cunoscutele vîrsări de sânge — s'a descoperit o conjurație socialistă. Se vorbește, că socialistii s'ar fi conjurat, ca pe Dumineca trecută să arbozeze stindardul roșu pe casa primăriei, apoi să măcelărească pe cei 10 gendarmi. Deși planurile acestea le-au urțit în secret, totuși au fost descoperite, er acum se face o anchetă sub scutul baionetelor unei companii de soldați. Să se fi descoperit deja până acum, că faimosul corifeu socialist *Pfeiffer* ar fi ațîțat prin scrisori poporul la revoltă.

Impăcarea căpeteniilor albanese. „*Monsieur Oriental*“ din Constantinopol, cu data de 20 Aprilie v. spune că, după ceremonia Selamlucului, Sultanul a chemat înaintea sa pe următoarele căpetenii ale Albanesilor: *Riza-bey*, locotenent-colonel și adjutant onorari; *Kemat-bey*: Bairam-aga, căpitanul gendarmeriei; pe alemalele *Hassan Effendi* și *Murtaza Effendi* și pe ceilalți notabili din Diacova. Aceștia, cari erau de mult înverșunați dușmani, au trebuit să se impace, în urma indemnului Padișahului, în fața căruia au stat prosternați, au jurat, că vor trăi liniștiți în țera lor și că vecinic au să fiă devotați tronului. În urma împăcării, Sultanul i-a onorat pe fiă-care dintr'înșii cu câte o decorațiune.

Luptă între două comune din Albania. În Albania de Sud, s'a întemplat o luptă crâncenă între două comune, din pricina următoare: În comuna *Darda* s'a adus ca sub-prefect un funcționar, pe care arnăuții din comuna vecină *Liura* nu puteau să-l suferă. De aceea ei au invitat pe cei din *Darda*, ca să-l alunge. Nefind propunerea lor ascultată, liurenii au dat navală cu armele asupra *Dardei*, care nu se aștepta la un astfel de atac. Lupta a fost strașnică. Sunt mulți morți și răniți. A doua zi comuna *Liura* a fost încunjurată de un puternic cordon militar și toți bărbații căți s'au găsit acolo, au fost legați cot la cot și duși la *Albasan*.

Sfirșitul crucerilor. Ministrul unguresc de finanțe face cunoscut, că banii de aramă de câte 1 cr. și de câte 1/2 cr. valută austriacă, vor fi primiți în comerțul privat numai până la 30 Iunie st. n. 1898, er de aci înainte vor mai pute fi primiți numai la oficiile statului până în 31 Decembrie 1899. După trecerea acestui termen crucerii de până acum nu vor mai fi primiți nicăiri, fiind considerați ca obiecte fără nici o valoare.

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ invită la concertul împreunat cu teatru și joc, ce se va aranja în 21 Maiu n. 1898 în sala cea mare dela „*Gesellschaftshaus*“ sub conducerea d-lui *Candid Popa*, învățător, și cu binevoitorul concurs al unui grup de clerici din seminariul „*Andreian*“. O parte din venitul curat este destinată fondului expoziției industriale, ce se va aranja în toamna anului curent. Pentru comitetul Reuniunii: *Victor Tordășianu*, președinte; *George Poponea*, notar. Intrarea de familie (à 3 persoane) 1 fl. 80 cr., pentru domni 1 fl., pentru dame 60 cr. Suprasolvirile se vor chita pe cale dia-ristică.

Program. I. Concert: 1) „*Êta diua triumfală*“, cor bărbătesc de *Humpel*. 2) „*O, văi și voi coline*“, cor mixt de *Mendelssohn*. 3) a) „*Uite mamă*“, cor bărbătesc de *G. Dima*. b) „*Cât e țera*“, cor bărbătesc de *I. Vidu*. 4) „*Dacă 'n două-șeci de tîmne*“, tenor solo, executat de d-l *Ioan Stanciu*, cu acompaniament de muzică. 5) a) „*Primăvara*“, b) „*La o rundună*“, cor de dame, de *Wiest*. 6) „*Bubue tunul*“, cor bărbătesc de *.*. 7) „*Nevasta, care iubesc*“, cor mixt de *G. Musicescu*. — II. Teatru: „*Nu te juca cu dracu*“, comedie într'un act de *I. Negruzzi*. Persoanele vor fi reprezentate prin: d-șora *Maria Costea*, d-nii

Demetriu Axente, *Vasile Medrea*, d-șora *Paraschiva Rempold*, d-l *Teodor Cristea*.

Concert. Muzica orășenească va cânta mâne sêra la 8 ore în restaurantul dela *Redută*. — Programul concertului ce-l va da această muzică tot mâne, *Joi*, la casa de *Tir* (*Schützenhaus*) d. a. la 4 ore este următorul: 1) *Kaiserhusaren*, marș de *H. Gleim*; 2) *Ouvertură la Opera „Rienzi“*, de *Richard Wagner*; 3) *Trau-Schau-Wem*, vals din *Operetta „Waldmeister“* de *I. Strauss*; 4) „*Foi și frunțe*“ poutpuri românesc, de *Ristits*; 5) *Ungarische Tånze* (Nr. 11—12) de *Brahms*; 6) *Ein Abend bei den Deutschmeistern*, potpouri, de *Dorm. Ertl*; 7) a) „*Frammer Wunsch*“, b) „*Gretelstein*“, două cuartete, de *Komzak*; 8) „*Schützen-gründungsfest*“, polca de *A. Brandner*; 9) *Introducere la partea Operei III „Heimchen am Herd“* de *Goldmark*; 10) „*Grüss Gott mit hellem Klang*“, marș de *Komzak*.

— *Muzica militară* va concerta mâne sêra, *Joi*, în grădina otolului „*Pomul verde*“. Dacă timpul va fi nefavorabil, va concerta în pavilionul de sticlă. Inceputul la 7 1/2 ore sêra.

„Câmpul Libertății, organ comemorativ al evenimentelor transilvănene dela 1848. — Așa se numește numărul festiv, ce a apărut la *București* din încercările sêrbării zilei de 3 (15) Maiu. În frunte, sub titlu, se vede o mare mulțime de țărani români, toți cu mâna dreaptă ridicată, recitând jurământul, ce s'a făcut pe *Câmpul Libertății* de cei 40.000. Pe colona primă este publicat un articol subscris de președintele *Ligei culturale*, d. *M. Vlădescu*, intitulat „*După cinc-șeci de ani*“. Urmază o schiță biografică, a lui „*Avram Iancu*, craiul *Munților*“ cu o fotografie a nemuritorului luptător; această schiță umple întrêga pagina primă, trecînd și pe pagina a doua, unde se află un alt portret al lui *Avram Iancu*. Schița e iscălită de *I. Scurtu*. Sub titlu „*Pe Câmpul Libertății*“ este apoi publicată o poesiă, de *Ovid Densusianu*. Urmază reminiscența „*O fi! — Este!*“ de *V. A. Urechia*; „*Înainte*“, de *Barbu Păltineanu*; apoi: *Andrei Baron de Șaguna*, schiță biografică cu portret; „*Căde-vor*“, articol istoric, de *Ionescu Gion*; O reflecțiune politică, de *I. Bogdan*; *George Barițiu*, schiță biografică cu portret; 3 (15) Maiu, articol de ocazie, de *Chael*; *Alexandru Sterea Șuluțiu de Cârpeniș*, schiță biografică cu portret; *Simion Bărnuțiu*, schiță biografică cu portret; *Tropaeum Traiani*, de *Gr. G. Tocilescu*; *Andrei Mureșianu*, biografică și portret; O privire asupra mișcării *Românilor din Ardeal* dela 1848, de *A. D. Florescu*; *Din 1848* (fragmente), de *I. Scurtu*; *Ioan Buteanu*, schiță biografică; *Nicolae Bălcescu*, schiță biografică cu portret; „*Rugăciuni a-se ceti de cătră preot în biserică la 3 Maiu 1848*“, de *V. Lucaciu*; *Sentință*, de *N. Iorgala*; *Vasilie Moldovan*, schiță biografică cu portret; *Ioan Axentie Severu*, biografică cu portret; *Lupta dela Mărișel*, de *T. V. Păcățian*; *Timoșu Ci-pariu*, biografică cu portret; *Alexandru Papiu Ilarianu*, portret; Un cântec al lui *Iancu*; „*Deșteptă-te Române*“, de *Andrei Mureșianu*; *Aron Pumnul*, portret; Părți din discursul lui *Bărnuțiu* despre libertatea națională; *A. Treboniu Laurianu*, cu portret, și în fine *Apelul tinerimei universitare*.

Acest număr festiv s'a împărțit în 15.000 de exemplare cu ocazia sêrbării de Duminecă în *București*.

Români Zarăndeni și „nemzeti szövevény“-ul.

(F i n e.)

Zarand, Maiu 1898.

Ceva nostim uitasem. „*Magnificul*“ *Mihály Herczeg* a fost însoțit de un *Vaszy György*, pe care-l amintesc și onorata „*Gazetă*“. Cât de cu efect a blehăit acest *Vaszy*, se pôte orî-cine convinge din următoarele:

În *Baia de Criș* lichéua asta de *Vaszy* a avut obrăznicia de lingău și a toastat românesce: „*Maghiarii au ocupat cu arma*

această patriă, ei sunt stăpâni, dér totu-ș cu *Români* doresc să se înfrățescă... etc. Un primar auzînd aceste insulte, a erupt strigînd: „o bată-l *Dumneșeu*, că și acesta vorbește pe banî, ca *Hărăguș*“. Fiind făcut atent, că fisolgăbirul îl va destitui din post, primarul a răspuns: „mai dă-l *dracului*“, și s'a dus.

Hărăguș, acum trecut la reformați cu nume de *Haragos*, e un scrintit din *Zarand*, din sătutul *Rișca*, născut din nisee nonorociți țărani români, acum jurist în anul *I. Români*, chiar și țărani cei mai codaci, își bat joc de el, scuipe după el, ca după un becisnic agent al cabinetului negru.

Vaszy György, fêrtat al lui *Haragos*, în *Brad* la un otel dă peste o societate de 4—6 persoane, între cari și două dame. Numai decât obraznicul merge la masa lor, se recomandă de „*George Văsiu*, amplotiat cu 1800 plată în capitala țerei“ și dihania le tînde mâna. Două trei minute și i-se sparge pușcéua de pe limba-i cu perî negri și, haid' copilul naibeii, ține românesce un toast, insultînd pe *Români*, că d. e. ei sunt atât de superstițioși, încât când li-ar arde biserică, n'ar sări să-o stângă de frică să nu stropescă cu apă sfinții; că n'ar fi trebuit să se retragă de-a se face membri la „*nemzeti szövevény*“, unde trebuia să ocupe terenul de funcționar, că în urmă tot vor fi siliți a-se face membri etc. — Dér când vorbia mai înfocat, un preot tîner din societatea aceea mică, ne mai putînd suferi insultele, cu voce puternică îi strigă: „*Da, du-te dracului*“. — Bietul *Vaszy* înholbă ochii, roși ca racul, nu mai putu vorbi, presimți ceva și, fără a-și mai saluta ôpeti, luă tălpășița lovindu-ș capul de ușa. Altfel pôte că ar fi umblat peptănat.

Acesta e efectul vorbirilor lichelei *Vaszy*!

Rêsboiul ispano-american.

Cele două escadre. Sciri telegrafice sosite din *Londra* (16 Maiu) spun, că escadra spaniolă s'a depărtat din insula *Curaçao*, unde, cum se crede, s'a provădut din belșug cu cărbun, și a luat o direcțiune necunoscută. *Admiralul spaniol Cervera*, conducătorul acestei escadre, a evitat deocamdată un atac cu flota americană.

În urma acêta *Americanii* cred, că au trecut peste pericolul de-a fi surprinși pe neașteptate de cătră *Spanioli*, și *admiralul Sampson* — pe cum se asigură — va ocupa *San-Juan* și va restabili legătura de cablu cu *Washington*.

Al doilea *admiral american*, *Schley*, a sosit cu escadra sa în *Charleston*, unde așteptă nouă ordine dela *Washington*. Tot-o dată corăbiile americane, cari țin blocada, au fost avizate despre apropierea escadre spaniole de *Cuba*.

Părțile beligerante vor să-ș strice împrumutat prin aceea, că se niusesc a face imposibil serviciul telegrafic; astfel *Americanii* au tăiat *Sămbăta* trecută cablul dintre *Portorico* și *Cuba* și dintre *Cuba* și *Jamaica*; din contră, *Spanioli* au tăiat cablul, ce *Englesii* l'au pus la dispozițiune *Americanilor* între insulele *St. Vincent* și *Santa-Lucia*, făcînd prin acêta imposibilă legătura între corăbiile „*Oregon*“ și „*Buffalo*“, cari pribegesc acum în strîm-torea *Amazon*.

La ministeriul de marină din *Washington* a sosit scirea, că *admiralul Sampson*, conform ordinelor primite dela guvernul său, grăbesce spre țermul vestic al insulei *Haiti*, de unde probabil va merge spre țermul sudic, unde va lua pozițiă.

Succesul Spaniolilor la Cuba.

Generalul spaniol Blanco a telegrafat la *Madrid*, că la 15 l. c. încrucișătorul spaniol „*Conte de Venadita*“ și cu canoniera „*Nuova Espana*“ au avut o luptă cu cinci corăbiile americane, pe cari le-au pus pe fugă. Telegrama sfîrșesc astfel: „*Mi-am ajuns ținta fixată, ca adecă să adun aici cât se pôte mai multe corăbiile inimice*. Erî dimințată erau numai 3, astăci sunt 11, însă în mare

depărtare, așa că ele nu pot să tragă focuri asupra noastră“.

Êta cum s'a petrecut lupta semnalată mai sus: După amiaçi la ora 4 (16 Maiu) s'a lătit scirea în *Havanna*, că corăbiile spaniole din port fac pregătiri de a pleca pe mare. La ora 5 tolpilorul-canonieră „*Nuova Espana*“ (600 tîne) și încrucișătorul „*Conte de Venadita*“ (1500 tîne) au plecat din port. Mulțimea de pe cheiu făcu ovațiuni frenetice corăbiilor. După o jumătate de oră corăbiile spaniole atacară cele trei corăbiile de blocadă americane. *Spanioli* începură focul, *Americanii* răspuseră. Fiă-care descărcătură de tun era însoțită de mulțimea din port cu strigări de: „*Trăescă Spania*“. Deodată tunurile unei corăbii mari americane încetară. *Spanioli* au pus pe fugă pe *Americani*. Poporațiunea din port făcu mari ovațiuni corăbiilor spaniole, cari s'au reintors fără a fi suferit cea mai neînsemnată stricăciune.

Mare surprindere a făcut la *Madrid* un comunicat al oficiosei „*Correspondencia*“, care dice, că situațiunea de aci în *Cuba* este îmbucurătoare pentru *Spanioli*. Numeroși răsculați s'au supus regimului spaniol.

Dimisia cabinetului spaniol.

Alaltăeri ministrul-președinte *Sagasta* s'a dus la palatul regal și a prezentat reginei-regente dimisia întregului cabinet. Regina-regentă a rugat pe *Sagasta* să formeze érași el cabinetul. *Sagasta* speră, că-i va succede a forma în câte-va zile noul guvern.

ULIMTE SCIRI.

Washington, 17 Maiu. Poporațiunea de aci e foarte nemulțamită cu modul, în care s'a purtat rêsboiul până acum. *Senatul* este învinuit, că a incurcat Republica în acest rêsboi fără a fi destul de pregătită. Alții învinuesc pe *Sampson*, că a bombardat fără de nici o cauză *San-Juan*. Cercurile oficiose sunt foarte scandaliste, că diarele Republicei publică tôte scirile despre mișcarea flotelor americane, făcînd prin acêta servicii de spionajiu ini-micului.

Londra, 17 Maiu. Lui „*Times*“ i-se telegrafază din *Madrid*, că *Spania* e hotărîtă a purta rêsboiul până la sfirșit, și în direcțiune acêta *Sagasta* își va forma noul ministeriu.

Londra, 17 Maiu. *Pressa americană* se pronunță foarte rezervat asupra unei alianțe între *Anglia* și *America*, semnalată indirect de *Chamberlain* în discursul său din *Birmingham*.

DIVERSE.

Turcul, cămila și Sultanul. Un *Turc* s'a prins cu *Sultanul*, că în cinc-șpre-șeci ani va învăța pe cămilă să cetescă. În timp de cinc ani a făcut'o să răsfoiască foile spre a găsi țărița pusă între ele. Pentru acêta *Sultanul* i-a plătit jumătate din prețul prinsorei. Îi mai rămăsese *Turcului* șeci ani, după care, dacă cămila n'o învăța să cetescă, *Sultanul* trebuia să-i taie capul. La observațiunea unui prieten, că a făcut rău de s'a prins, căci n'o să pôte învăța pe cămilă să cetescă, *Turcul* răspuse: — Mai sunt șeci ani. Câte nu se pot întempla până atunci: Orî cămila mîre, orî *Sultanul* mîre, sêu pe mine mē ia dracu.

Literatură.

„*Juvenilia*“ este numele unei bogate colecțiuni de scrieri în prosă și poeziă scrise de d-l *Sextil Pușcariu*. Conține vre-o 14 piese diferite în prosă și cam pe atâtea poezii. Cartea, frumos tipărită, conține 264 pag. 8° și costă 80 cr. (cu porto 85 cr. Se pôte procura de dela *Tipografia „A. Mureșianu“* din *Brașov*.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 17 Mai 1898.

Renta ung. de aur 4%	120.90
Renta de corone ung. 4%	99.10
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	119.25
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.10
Oblig. cail. fer. ung. de est. I. emis.	120.65
Bonuri rurale ungare 4%	97.25
Bonuri rurale croate-slavone	97.75
Impr. ung. cu premii	157.50
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	139.25
Renta de argint austr.	101.90
Renta de hartie austr.	101.75
Renta de aur austr.	121.05
Losuri din 1860.	142.75
Actii de-ale Banței austro-ungara	909.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	382.50
Actii de-ale Banței austr. de credit.	353.80
Napoleonori	9.56
Marci imperiale germane	58.95
London vista.	120.90
Paris vista	47.75
Rente de corone austr. 4%	101.65
Note italiene.	44.25

Cursul pieței Brașov.

Din 18 Mai 1898.

Banota rom. Cump.	9.53	Vend.	9.55
Argint român. Cump.	9.48	Vend.	9.51
Napoleonori. Cump.	9.56	Vend.	5.57
Galbeni Cump.	5.62	Vend.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vend.	128.—
Marci germane Cump.	58.50	Vend.	—
Lire turcesci Cump.	10.70	Vend.	—
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	Vend.	102.—

Nr. 1763—1898.

Publicațiune!

Se interzice biclarea pe toate promenările și drumurile pedestre, mai departe sub buciom (legătura între tîrgul grăului și prundul rozelor), în strada măcelarilor, strada costița de sus și de jos, valea lată, ulicioara sferei, strada nouă a spitalului și după zidurile de jos.

Contravențiunea acestei dispozițiuni se pedepsește, în sensul §. 27 al statului penal orășenesc, cu o pedepsă dela 1—40 corone seu cu închisoare corăspundătoare.

**Fiă care biciclu trebuie să fiă pro-
vedut cu un număr, care se pôte pro-
cura dela subscrișul oficiu cu 40 cr.**

Numerile aceste se dau însă numai atunci, când biciclistul a documentat mai întâiu prin o cursă de probă, cum că pôte conduce biciclu perfect. Astfel de probe se țin totdeauna în fiecare Mercuri și Sâmbătă după amezii dela 3—4 ore în prezența unui expert și a unui funcționar din partea acestui oficiu.

Brașov, 20 Aprilie 1898.

252,3 - 3. Căpitnatul orășenesc.

Numai pentru particulari se trimite postavuri.

Un Coupon de 3.10 metri lung, suficient pentru o garnitură de haine bărbătești costă numai

fl. 3.10	stofă bună
fl. 4.80	„ „
fl. 7.50	„ „
fl. 8.70	„ „
fl. 10.50	„ „
fl. 12.40	„ „
fl. 13.95	„ „

lana curată

Un coupon haine negri de s.lon fl. 10.—

Stofe pentru pardiseuri de fl. 3.25 m. în sus: Loden colorit frumoșe 1 Cu. on fl. 6. 1 Cu. on fl. 9.95: Peruviane, Doskings, Stofe pentru haine de amplexi de stat, cai ferate. Stofe pentru talare de juși, Kamgarn fin, Cheviots, Stofe pentru uniforme de fuanți, gendarmi etc. etc. trimite cu prețurile fabricii recunoscută ca solidă și reală.

Depozitul fabricii de postav **Kiesel-Amhof in Brünn.**

Mostre gratis și franco. — Liferatie conform mostrei.

P. T. public se face atent, că cumpărând direct dela fabrică are mai mare avantaju ca dela alții. Firma Kiesel-Amhof in Brünn trimite stofe cu prețurile fabricii fără adaos seu rabatul ce-l socotesc croitorii. 65,19—24.

Pikant, amuzant și interesant?

este **Auto-Cinematograph**, de curând inventat, prin care fiecine pôte pune în mișcare figuri.

Fiecare aparat conține 47—86 fotografii **Revolver-fulger**. — Complet 20 cr.

Până acuma a apărut: 1. În săptămâna de plăcere. 2. Dansatorul pe funie. 3. Dansătoare (Can-can a la Paris). 4. În fine singură (Nuit de noces). 5. Bătae. 6. La Trapez (în Triest). 7. Madame sansgène. 8. Partea calabrias. 9. Scenă de bal. 10. Venus pe pământ. 11. Căcești? 12. Accidente de biciclu. 13. Furecile. 14. Susana în bae. 15. Misteriile buduarului. 16. Peștorul nostru. 17. Jaretiere. 18. Model. 19. Epistole de amor. 20. Dans cu umbrelă excentrică în 6 colori.

Trimitere cu rambursă 3 aparate 60 cr. 5 aparate 90 cr. 10 aparate fl. 1.70 cr., 20 aparate fl. 3.20 cr. — Mai puțin ca 3 aparate nu se trimite.

*) Numeri numai pentru Domni.

Curiosități de tot interesante.

Renumita princesă Chimay în 6 dif. poziții. (Fotografia orig după natura din Paris.) Complet 40 cr: Misteriu milionarului 50 cr. D'ami pace 40 cr: Rasele-X 35 cr. N'upți trece prin minte 60 cr. Spărietorul damelor 50 cr. Adam și Eva U i e 40 cr.

ALFRED FISCHER
2-6.258 **WIEN, I. Adlergasse Nr. 12.**

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei” la 5 cr. se potă cumpăra în librăria Nicolae I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.

Lucrări de legătorie de cărți.

Wilhelm Haydecker
legător de cărți, și lucrător de galanterii,
Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraș și dela sate

Legătoria sa de cărți,

ce există de 14 ani cu cel mai bun renume și este mult mărită și din nou arangiată cu 9 mașini diferite.

Se efectuesc toate lucrările ce cad în sfera legătoriei de cărți, dela cea mai simplă carte de școlă legată, pâna la cea mai fină legătură de lux în piele, catifea, mătase, pluș, pânză etc. executând cât se pôte de bine și de esact.

Având lucrătorii de toate speciile escelent pregătiți, acesta legătoria de cărți pôte se esecute iute și foarte ieftin tot ce se pôte cugeta mai bun în aceste lucrări.

Lucrări de galanterii, passepartout, cartonage etc. în toate esecutiunile posibile.

Departământ deosebit pentru legarea cărților comerciale, protocolurilor pentru autorități și oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru acesta; cel mai durabil și cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantlici de cununii și la stéguri etc.

WILHELM HAYDECKER,
legător de cărți,
Strada porții Nr. 22.

12—0

Strada porții Nr. 22.

Publicație.

Prin acesta se deschide a

XX. Loterie de binefacere reg. ung.

căștigul curat al acestei loterii se va împărți în urma prea în. rezoluțiuni a Majestății Sale apostolice c. s. r. spre scopuri de binefacere și anume: 1. Pentru fondul veduvelor și orfanilor al amplexiilor de stat sêraci. 2. Spitalul de copii „Ladislaus” din Ozirkvenicza. 3. Orfelinatul lucrătorilor „Gisela” din Zolyom-Lipese. 4. Reuniunea „Jósziv”. 5. Spitalul (Baróti) din Erdövidek. 6. Asilul de copii „Clotilde” în Budapesta. 7. Reuniunea de binefacere a fem. din Clușiu. 8. Societatea Vineri marț. 9. Reuniunea Crucii albe din com. Békés.

Suma a 7991 de căștiguri după planul de jos constă din 365 000 corone și anume:

1 Căștig principal	150.000 cor.	10 Căștiguri à 1.000 corone.
1 „ „	50.000 „	20 „ „ 500 „
1 „ „	20.000 „	50 „ „ 100 „
1 „ „	10.000 „	100 „ „ 50 „
2 „ „	5.000 „	1000 „ „ 20 „
5 „ „	2.000 „	6500 „ „ 10 „

Tragerea va fi fără amânare în 30 Iunie 1898 — Losul costă 2 fl. v. a.

Losuri se capătă la direcția loteriei din Budapesta (Pesta, Vama principală), la toate oficiile de contribuție și sare, la cele mai multe oficii postale și în orașele principale la organele ce se ocupă cu vânzarea de losuri. Budapesta, în Aprilie 1898.

232,4—6.

Direcția Loteriei reg. ung.

A V I S!

Prenumerațiunile la Gazeta Transilvaniei se potă face și reînnoși ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonază din nou să binevoiască a scrie adresa amurit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.”

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrișei administratiunii. In cazul pue

blicării unui anunciu mai mult de odată se face scădământ, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans.”

Boale de plumâni

(catar cronic și oftica se vindecă prin întrebuițarea de

„GLANDULËN.”

Glandulen este un mijloc de vindecare, pentru bóalele plumânilor în ori și ce formă. Efectul bun s'a constatat la sute de boțnavi vindecați.

Glandulen, este mijlocul cel mai rațional ce există până acum. Conține materie naturală, care vindecă în corp morburile de plumâni. Prin întrebuițarea lui se ajută vi. decarea

Glandulen, nu este un mijloc artificial, chemic, este cu totul nevătămător chiar și dacă se folosește mai îndelungat.

Glandulen, se prepară în fabrica chemică a succesorilor lui Dr. HOFFMANN MEERANE I. Sa. din ghinduri de plumâni, dela animale sănătoșe în tăbliță (formă plăcută de luat), fie-care tăbliță de 0.25 gr. cuprinde 0.05 gr. Glandulen, corespondând la 0.25 gr. substanță de ghinduri și 0.20 gr. zăhar ca adaos.

Glandulen este legal patentat. — A se feri de imitație — Numai glandulen conține — în formă neschimbată — substanțele de vindecare. — Se capătă mai în toate farmaciile à fl 2.75 pentru 100, și fl. 1.50 pentru 50 tăblițe. — Unde nu se capătă să se adreseze la

Depozitu principel: „Farmacia DIANA”

FONAGY JÓZSEF, Budapest, VII.

care la cerere trimite gratis și franco broșuri și informații dela medic și pacienți însănătoșiți. 1—10.253.